

http://www.luju.ro/amnistia-si-gratierea-prost-intelese-de-romani-profesorul-viorel-mihai-ciobanu-condamna-neimplicarea-parlamentului-si-presedintelui-in-decongestionarea-penitenciarelor-refuzul-de-a-legifera-ca-si-teama-de-a-acorda-gratieri-individuale-chiar-daca-tin-de-pu

AMNISTIA SI GRATIEREA, PROST INTELESE DE ROMANI - Profesorul Viorel Mihai Ciobanu condamna neimplicarea Parlamentului si Presedintelui in decongestionarea penitenciarelor: "Refuzul de a legifera, ca si teama de a acorda gratieri individuale, chiar daca tin de puterea discreționara a autoritatilor, nu sunt solutii specifice statului de drept si democratiei constitutionale"

Scris de L.J. | Data: 01.02.2016 16:17

De mai bine de zece ani, în România nu s-a mai dat încă lege de amnistie sau grațiere. Nici colectivă nici individuală. Și asta pentru că a avut grăa Traian Băsescu, după ce s-a amnistiat prietenii de la primărie, sa invenționeze poporul român ca nu este nevoie de niciun act de clemență. În pofda condamnărilor pe care le primim pe banda rulantă la CEDO pentru tratamente degradante și însumare în închisori și împotriva supraglomerării din penitenciare, scuzarea de procurarea DNA și diverse fundamentări privind aplicarea pedepșilor și raportul de mal administrare pe care scoțăm în trebură sa abia. Realitatea este una singură: an de an plătim sute de mii de euro, ca urmare a condamnărilor României la CEDO, dar și a înțelegerilor amabile făcute în acord de detinuti cu Agenția Guvernamentală pentru evitarea altor condamnări, fara ca nici Parlamentul, nici Președintele României și nici ministrii Justiției sa manifeste voința necesară intrării în vigoare a noii norme UE în privința decongestionării penitenciarelor.

Rezultă, fara a ne ține seama de situația privind aplicarea unei legi de grațiere generală privind ultimii 3 ani de executare a pedepșilor. La noi există doar demagogie și o cultură de neîncredere în aplicarea instituțiilor noi create prin legea Codului, respectiv munca în folosul comunității și renunțarea la pedepșă, preferându-se ca dintr-un buget de asistență sa continuăm sa plătim recuză detinut 2.700 lei lunar (costurile de întreținere), fara sa ținem cont ca penitenciarele românești, în loc sa fie centre de reeducare, sunt adevărate școli de recidivare.

Acastă problemă a fost analizată în detaliu de prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu (foto) care, într-un articol publicat pe site-ul luj.ro, bate obrazul autoritatilor pentru lipsa de reacție în ce privește Legea privind amnistia și grațierea, deși aceasta sa impune, ca urmare a supraglomerării penitenciarelor.

Într-un amplu eseu, prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu critică autoritățile ca nu folosesc prevederile oferite de lege pentru amnistia și grațiere de teama unor reacții negative.

În acest context, prof.univ.dr. Ciobanu sa întreabă dacă nu cumva, văzând ca autoritățile publice au putere de decizie în acest sens sau cedat în fața unor presiuni, este nevoie sa ne întrebăm dacă reglementarea este corectă, "deoarece o lipsa de acțiune poate fi cel puțin la fel de gravă ca și o soluție discutabilă".

Esențial este, conform opiniei exprimate de prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu, sa se facă ceva, întrucât "refuzul de a legifera, ca și teama de a acorda grațieri individuale, chiar dacă tin de puterea discreționara a autoritatilor, nu sunt solutii specifice statului de drept și democratiei constitutionale".

Prezentăm în continuare pasajele din eseu prof.univ.dr. Viorel Mihai Ciobanu pe site-ul luj.ro:

*Prezentăm preliminar

Văcanta de Crăciun (înca noi nu am ajuns sa renunțăm la folosirea acestui cuvânt pentru desemnarea unei sarbători deosebite) ne-a prăjuit, cel puțin nouă, ca și din motive obiective suntem mai sedentari, posibilitatea de a reflecta asupra unor probleme juridice care ne-au fost supuse atenției în ultima vreme. Am scris și publicat deja câteva pagini în legătura cu neconstituționalitatea a prevederilor art. 666 NCPCC, o problemă mai aproape de noi și de preocuparea de o viață, Dreptul procesului civil, și o critică reflexivă la o decizie a ICCJ, secția a II-a civilă, în legătura cu călele de atac a recursului în analiza împotriva hotărârii arbitrale, prin care am discutat împreună cu av. Cosmin Vasile o idee la care ne-am referit pe scurt în Revista de executare silită nr. 1/2015. O altă în ajunul Crăciunului – grațierea de către guvernatorul Californiei a condamnatului actor Robert Downey Jr., cel mai bine plătit actor al anului de la Hollywood, pentru o infracțiune comisă în anul 1998, împreună cu alți 91 de persoane, sau cum se întinde tradiția de Crăciun – ne-a reamintit ca am un mai fost preocupat de încercarea de a înțelege care este sfera reacției negative cu privire la un proiect de lege referitor la amnistia/gratierea colectivă ca și a debații în Parlament, pe de o parte, și pe de altă parte, rețineră din ultima vreme a Președintelui și de a acordă grațieri individuale, din din țipă de țipă nu am abordat această oportunitate. Este adevărat ca nu între timp preocupările noastre obținute și de aceea nu a avut o prioritate, dar întrebările au rămas în minte, au încercat să apară și în documentare mai atentă și a rețineră. Dacă din ne-au revenit în memoria din timpul studiilor și din primii ani de carieră didactică: în drept există unele "constricții" care sa negașcă în reglementarea din Constituție sau alte legi, indiferent de conținutul, de regimul public existent în un moment dat, Constituția și alte legi prevăd "șurșuri" nu numai pentru cetățeni, ci și în cazul autoritatilor publice, dar în cazul acestora, ele constituie atribuții, competențe și sa pună în legătura cu alte dispoziții – asta cum spun administraționiștii – "competențele legitime" sau manifestarea abilității discreționare. Neține șurșurile în drept constituțional, deși administrativ sau drept penal, am înțeles prin consultarea fostilor profesori și actuali colegi "prof. H. Popa, prof. J. Muraru, prof. C. Din Mitroache" care mi-au indicat posibile lucrări care sa abordeze abilitățile pe care le-am formulat, am efectuat o serie de lucrări și studii bibliografice, chiar rețineră unele, și ne-am hotărât sa punem în pagini câteva reflecții, care biruințele pot fi completate, adăncite sau chiar combinate. Importantă ni sa a parut, însa, sa nu ne lasăm "zăcații" de reacțiile exagerate și nefundamentate ale unor politicieni, parlamentari sau nu, ministri politici sau tehnocrați, ambasadori străini în România, emisați străini, realizatori/jurnaliști ori formatori de opinie de profesie, ci sa putem reflecta în cunosștința de cauza ori sa ne spunem punctul de vedere pe baza unei documentări minime.

Anam ca și fost puterăm reacție negativă împotriva unor proiecte de legi de amnistia și grațiere colectivă, în perioada 2013-2015, din partea unor parlamentari – ceea ce este firesc într-o democrație, dar – îngrădit – din partea unor ambasadori. Îndeosebi SUA, Franța, Marea Britanie, Germania, Olanda, Finlanda, ceea ce este împotriva practicilor diplomatice între țări care se respectă reciproc. Intervenția doamnei Victoria Mihaescu, adjunctul al secretarului de stat SUA pentru Europa și Euroasia, făcută în 14 ianuarie 2014, nu este atât de "energetică" pe cât a lăsat sa se înțeleagă presa, dar, în orice caz, a fost și ea neașteptată și contrară. A declarat ca nu între în procesele interne, dar ca poziția SUA a fost clar exprimată prin ambasada, iar domniile sale nu este clar "care va fi traiectoria legii, dar ca important este sa existe o dezbateră adecvată și deschisă despre importanța transparenței și despre importanța statului de drept". Fără să fi avut momentul acesta în România, dacă am în jurămăm înțelegăm abilitățile și abilitățile de transparență și statul de drept au fost respectate de către Jerry Brown, guvernatorul statului Californiei din SUA, care în ajunul Crăciunului, a grațiat nu mai puțin de 92 de persoane! Într-un jurnalism nu putem înțelege decât rețineră și în cazul în întrebăm care sunt regulile de procedură care fac ca în statele dezvoltate oamenii sa "înțelegăm" de emențe cel puțin trei pașii în Parlamentului, Comitetul de Victoria, puterea și opoziția la un loc, aproape toate media cu înțineră for cu loc, când nouă – sa responsabilizăm în drept diplomatic și consular – ni se pare ca o primă la Ministerul de Externe al României și în mai multe decizii acceptabile, deșgur, dacă nu a avea vreun mesaj scris sau verbal pe care ar trebui să-l prezinte din partea președintelui SUA, premerșorul ori președintele nostru.

În legătura cu grațierea individuală șormentala recuză de neînțelegere sunt și mai mari. Tot în luna decembrie, la începutul lunii, s-a comunicat ca președintele României, domnul Klaus Iohannis a respins cererile de grațiere individuală formulate de Monica Iacob-Ridzi și Gheorghe Moneșnicopșchi, ambii condamnați definitiv și aflați în executarea pedepșilor. Sa menționăm de la început ca nu v șormentăm pe cei doi pedepșii decât din sime media și ca noi nu înțelegem sa comentăm legile care sa sa stabilizeze și nu pedepșile aplicate. Menționăm doar ca în ambele cazuri s-au invocat motive de sănătate. În cazul doamnei Iacob-Ridzi sa existarea a doi copii cu sindromul Down. La data când s-a emis decizia respins, avuim o imagine mai completă, comunicata de către Administrația Prezidențială: președintele a respins în anul 2015 28 de cazuri formulate în luna 1 ianuarie 2015 și în întreg anul 2015 a primit 154 de cereri, din care: 129 au primit aviz negativ de la Ministerul Justiției, restul sunt în curs de analiză; din cele avizate negativ, 78 de cereri au fost respinse, iar restul sunt în curs de analiză la nivelul Administrației Prezidențiale.

O sa vedem înalta de ce prezenta importanta aceste prezicții preliminare. (...)

În loc de concluzii

Evoluția istorică demonstrează că în mod tradițional Domnitorul, Regele, autoritatea legiuitoare, varful puterii executive acordau, în funcție de etapa în care țara se afla, în anumite ocazii (ziua Regelui, Crăciun, Paște, ziua dictatorului, sarbatoarea națională, iesirea din comunism, începerea sau încetarea mandatului președintelui etc.) amnistie sau grațiere individuală/colectivă.

In ultimul timp, deși dispozițiile constituționale sunt aceleasi, s-a putut observa o reticenta atat din partea Parlamentului, cat si a Presedintelui Romaniei, lucru inexplicabil, in conditiile in care fiecare din cele doua autoritati au putere discreționara si pot lua decizii care sa tina seama si de politica penala a statului, si de conditiile de detentie si de supraaglomerare a penitenciarilor, de excluderea unor infractiuni (cum ar fi cele de complot, omor, viol, pedofilia etc.) si a unor condamnati politicieni, militari, sau trim-un alt plan, necunoscut, persoane care nu au reparat prejudiciul etc.). Sigur de-a lungul timpului s-au făcut și grațieri persoanelor cu impact negativ foarte mare asupra societății civile, revocarea unui decret, soluție neconstituțională și nelegala grațiere de mai multe ori persoanelor implicate în mafia moldavea etc.), dar această nu justifică rețicenta de a ca să poartă contorul de Constituție. Sigur, în cazul Președintelui, aprecierea subiectivă este mai pronunțată, ceea ce a dus și la afirmarea doamnei Iacob-Ridzi ca președintă, meșterii cușii, era o plimbare în boala de lașitate. Nu putem fi de acord cu o asemenea afirmație, mai sunt persoane fara copii si tineri sanabile la problema lor, dar ceea ce negrăzesc este totuși lipsa unor soluții favorabile. Adică chiar nimeni, astfel cum rezulta din comunicatul Administrației Prezidențiale din ianuarie 2016, nu s-a putut bucura de clemența Președintelui? Sigur că el nu este obligat să-și motiveze soluția, dar o transparență mai mare în adoptarea deciziilor nu ar fi deocădat benefică pentru imaginea sa de om rece, sec, calculat.

Am pornit în această cercetare, așa cum am arătat, departată de preocupările noastre obșnuite tocmai din dorința de a înțelege de unde provine această reticenta a Parlamentului și a Președintelui Romaniei. După o documentare, am spus sincer, am ajuns la concluzia că numai teama de reacții negative, unor foarte virulente, țigăle de bun-simț și de bună-credință, pot duce la o astfel de reticenta. Reacții care, așa cum am mai arătat, provin: justificat sau nu, din partea unor politicieni cinstiți și onabili, ambasadori, jurnaliști, realizatori în media etc. Din moment ce două autorități publice de vârf din sistemul nostru constituțional au cedat în fața unor astfel de presiuni, suntem obligați să ne întrebăm dacă reglementarea este corectă, deoarece o țigă de acțiune poate fi cel puțin la fel de gravă ca și o soluție discutabilă. Administrații spun, pe bună dreptate, că legea recunoaște autorităților ambiul, competența, chiar discreționara, pentru a le exercita. Sau dacă soluțiile constituționale și legale nu sunt suficiente să le revizuiim și să le perfecționăm pentru a putea vorbi de atribuții funcționale. Am prezentat soluții din alte Constituții ale statelor din UE și am văzut că pot exista și condiționări (de ex., amnistia și grațierea nu poate avea mânăzi si membri guvernului regional și comunitare – Belgia, amnistia se poate acorda numai pentru infracțiuni de natura politică, nu și pentru cele de drept comun – Grecia, unora se cere punctul de vedere al Curții Constituționale – Finlanda etc.).

Deci ceva trebuie făcut, refuzul de a legitima, ca și teama de a acordă grațieri individuală, chiar dacă tin de puterea discreționara a autoritatilor, nu sunt soluții specifice statului de drept și democrației constituționale*.

* [Amplu material în puteri este înscris aici](#)